

RAADSVOORSTEL

19R.00000

Indiener: Job van Meijeren namens CDA Woerden

Datum: 5 februari 2020 gewijzigd op 31 maart 2020

Portefeuillehouder(s): Wethouder Tymon de Weger

Portefeuille(s): Energie en duurzaamheid

Contactpersoon: Job van Meijeren (indiener, raadslid)

Tel.nr.: 06-21590947

E-mailadres: j.vanmeijeren@cdawoerden.org

Onderwerp:

Initiatiefvoorstel Beleidskader kleine windmolens in gemeente Woerden

Samenvatting

Woerden wil de transitie naar duurzame energie graag samen met inwoners en ondernemers vormgeven. Initiatieven worden daarom ondersteund. Vanuit ondernemende inwoners is er vraag naar het mogelijk maken van kleine windmolens (tot een ashoogte van 15 meter) in de gemeente Woerden. Op dit moment worden aanvragen hiervoor geweigerd op grond van het bestemmingsplan. Dit initiatiefvoorstel maakt het plaatsen van kleine windmolens mogelijk door een aantal beleidskaders vast te stellen waarbinnen deze kunnen worden geplaatst. De initiatieven van ondernemende inwoners kunnen zo op een zorgvuldige manier tot stand komen.

Gevraagd besluit:

1. Vast te stellen dat de raad kleine windmolens in de bestemmingsplannen onder de noemers 'Buitengebied Woerden, Kamerik, Zegveld' en 'Buitengebied Harmelen' mogelijk wil maken;
2. Het beleidskader kleine windmolens in de gemeente Woerden (bijlage 1) vast te stellen, waarvan de belangrijkste punten zijn:
 - a. Kleine windmolens (tot een ashoogte van 15 meter) op of nabij bestaande bouwpercelen in het buitengebied worden onder voorwaarden toegestaan in de gemeente Woerden;
 - b. Voor het plaatsen van een kleine windmolen moet een aanvraag worden gedaan waarbij het verzoek aan de kaders van de beleidsnotitie wordt getoetst;
 - c. Op deze manier kan de plaatsing van kleine windmolens worden geïnitieerd door ondernemende inwoners en op een zorgvuldige manier worden gefaciliteerd door de gemeente.
3. Het college opdracht te geven de bestemmingsplannen aan te passen conform beslispunten 1 en 2 middels een paraplubestemmingsplan, dat op de kortst mogelijke termijn wordt opgesteld, ter inzage gelegd en voor besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraad;
4. Vooruitlopend op de vaststelling van het paraplubestemmingsplan, aanvragen voor kleine windmolens te vergunnen door middel van een tijdelijke afwijking van het bestemmingsplan waarbij wordt getoetst aan het beleidskader kleine windmolens.
5. Het beleidskader op de voorgeschreven wijze bekend te maken in het gemeenteblad en onder de aandacht van inwoners en ondernemers te brengen via de gebruikelijke communicatiekanalen en stakeholders.

Inleiding en kern van de zaak

Woerden wil de transitie naar duurzame energie graag samen met inwoners en ondernemers vormgeven. Initiatieven worden daarom ondersteund. Het raadsbreed aangenomen initiatiefvoorstel inzake de routekaart energietransitie ([pdf](#)), beschrijft de rol van de gemeente in dit eerste spoor als faciliterend en informerend. We staan voor een gezamenlijke opgave.

De aandacht gaat op dit moment vooral uit naar spoor 2, het spoor van de grote beleidsontwikkelingen. En niet ten onrechte: de inspanning om te komen tot een Regionale

energiestrategie (RES), een beleidskader grootschalige energieopwekking en een warmtevisie is er één van formaat. Toch mag deze inspanning niet ten koste gaan van de initiatieven van inwoners en ondernemers, ofwel, ondernemende inwoners. Immers, een stapsgewijze transitie van onderaf is het meest krachtig en zal de doorslag geven in het succes van de energietransitie als geheel. Het is daarom belangrijk dat de gemeente openstaat voor initiatieven.

Ad. 1. Vast te stellen dat de raad kleine windmolens in de bestemmingsplannen onder de noemers 'Buitengebied Woerden, Kamerik, Zegveld' en 'Buitengebied Harmelen' mogelijk wil maken;

Vanuit ondernemende inwoners is er vraag naar het mogelijk maken van kleine windmolens (tot een ashoogte van 15 meter) in de gemeente Woerden. De reden hiervoor is dat een combinatie van wind, zon en later opslag de beste voorbereiding is op de toekomst. Met de combinatie van wind en zon kun je gelijkmatig stroom opwekken: meer wind in de winter, meer zon in de zomer. Door deze gelijkmatige opwekking is verzuring van de aansluiting niet nodig en zijn opwek en verbruik goed op elkaar afgestemd. Dit maakt de combinatie van wind en zon altijd interessanter dan alleen wind of alleen zon. Ook zijn er hierdoor geen problemen met netverzwaring (zoals met grote zonnepanelen of zonnedaken) omdat de installatie primair voor eigen verbruik is bedoeld. Met name agrarische ondernemers in de gemeente Woerden zijn hierin voor hun bedrijfsvoering geïnteresseerd. Nieuwe marktpartijen (bijvoorbeeld: [EAZ Wind](#)) in combinatie met stimulering vanuit markt (zoals Campina) en overheid (regeling Jonge Boeren) jagen investeringen in dit type energietransitie ook aan.

In de provinciale bestemmingsplannen is het plaatsen van kleine windmolens met een ashoogte tot 20 meter toegestaan. Woerden beperkt dit op dit moment tot een ashoogte van 12 meter. Dit is ook lager dan een aantal buurgemeenten (Oudewater, Ronde Venen). Aanvragen die hoger zijn, en daarmee meer rendabel, worden nu geweigerd. Dit initiatiefvoorstel maakt het plaatsen van kleine windmolens binnen of nabij bestaande bouwpercelen mogelijk door een aantal beleidskaders vast te stellen waarbinnen deze kunnen worden geplaatst en door opdracht te geven aan het college om te komen tot een aanpassing van de geldende bestemmingsplannen. De initiatieven van ondernemende inwoners kunnen zo op een zorgvuldige manier tot stand komen. Het beleidskader (bijlage 1) is opgesteld met hulp (ambtelijke bijstand) uit de gemeentelijke organisatie voor inhoudelijk, juridisch en ruimtelijk advies.

Ad. 2. Het beleidskader kleine windmolens in de gemeente Woerden (bijlage 1) vast te stellen, waarvan de belangrijkste punten zijn:

a) *Kleine windmolens (tot 15 meter hoogte) op of nabij bestaande bouwpercelen in het buitengebied, worden onder voorwaarden toegestaan in de gemeente Woerden;*

- Voor een ashoogte van 15 meter is gekozen omdat hiermee onderscheid wordt gemaakt met grootschalige energieopwekking. Voor grootschalige energieopwekking wordt een ander spoor gevolgd. Op 6 juni is de startnotitie daartoe vastgesteld ([pdf](#)), inmiddels is het participatietraject hiervoor gestart.
- Kleinschalige energieopwekking betreft opwekking voor eigen gebruik en beperkte terug-levering aan het net (in daluren van eigen gebruik). Hoewel de provinciale omgevingsvisie uitgaat van een kleine windmolen van maximaal 20 meter in verband met de omgevingskwaliteit is deze hoogte niet passend binnen het Woerdense landschap. De ruimtelijke impact van een kleine windmolen van 20 meter is te groot. Voorgesteld wordt om de maximale hoogte van een kleine windmolen in het buitengebied te stellen op 15 meter. Conform de concept Omgevingsvisie van de provincie wordt het plaatsen van kleine windmolens toegestaan op of nabij bestaande bouwpercelen, dit om de omgevingskwaliteit niet onnodig aan te tasten. Belangrijk is te toetsen op een goede inpassing in de erf- en bebouwingsstructuur.
- Als afbakening is gekozen om deze beleidsnotitie van toepassing te laten zijn op bestemmingsplannen buitengebied. Daar waar het de bebouwde omgeving betreft is een nauwkeuriger afweging nodig van de gevolgen voor de omgeving (andere bewoners), welke onderdeel kan zijn van het afwegingskader grootschalige energieopwekking.
- Bij de toetsing wordt gebruik gemaakt van de gestelde normen conform de IEC 61400-2 certificering voor miniwind, kleine windturbines en kleine windenergiesystemen.

b) *Voor het plaatsen van een kleine windmolen moet een aanvraag worden gedaan waarbij het verzoek aan de kaders van de beleidsnotitie wordt getoetst;*

Voor indieners, overige belanghebbenden en de gemeente is het van belang dat een navolgbaar kader wordt vastgesteld met voldoende ruimte voor een zorgvuldige afweging, maar ook met helderheid ten aanzien van de mogelijkheden. Het kader in de bijlage schept deze duidelijkheid.

c) *Op deze manier kan de plaatsing van kleine windmolens worden geïnitieerd door ondernemende inwoners en op een zorgvuldige manier worden gefaciliteerd door de gemeente.*

Tot op heden is dit niet het geval en op korte termijn is het opstellen van een dergelijk beleidskader ook niet voorzien. Daarmee kan de gemeente dit type initiatieven niet faciliteren. Vanaf de vaststelling en publicatie van dit kader kan hiervan gebruik worden gemaakt. Hiermee wordt een versnelling bereikt in het mogelijk maken van deze vorm van energieopwekking.

Ad. 3. Het college opdracht te geven de bestemmingsplannen aan te passen conform beslispunten 1 en 2 middels een paraplubestemmingsplan, dat op de kortst mogelijke termijn wordt opgesteld, ter inzage gelegd en voor besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraad;

In de huidige bestemmingsplannen van de gemeente Woerden wordt toestemming gegeven voor windmolens tot een bouwhoogte van 12 meter. Hier dient een aanpassing op plaats te vinden. Omdat dit zorgvuldig en juridisch juist moet gebeuren laat de initiatiefnemer deze taak bij het college. Dit geldt uiteraard ook voor verdere borging in de Woerdense omgevingsvisie en omgevingsplan. Met beslispunt 3 krijgt het college de opdracht om de bestemmingsplannen te wijzigen met het opstellen van een paraplubestemmingsplan dat op de kortst mogelijke termijn wordt opgesteld en conform de gebruikelijke procedure, ter inzage wordt gelegd en vervolgens aan de raad voor besluitvorming wordt voorlegd. Dit initiatiefvoorstel krijgt daarmee een verankering in de ruimtelijke plannen van de gemeente Woerden, op een zorgvuldige wijze. Door aanpassing van de windmolens naar 15 meter kan een onderzoek met betrekking tot de ruimtelijke kwaliteit sneller plaatsvinden dan bij de eerdere versie van dit voorstel, een maximering van 20 meter.

Ad. 4. Vooruitlopend op de vaststelling van het paraplubestemmingsplan, aanvragen voor kleine windmolens te vergunnen door middel van een tijdelijke afwijking van het bestemmingsplan waarbij wordt getoetst aan het beleidskader kleine windmolens.

Op grond van artikel 4 lid 11 bijlage II bor kan een tijdelijke omgevingsvergunning worden verleend voor het afwijken van gebruiksregels en bouwregels uit het bestemmingsplan. Dit betekent dat na vaststelling van de beleidsregels, omgevingsvergunningen voor kleine windmolens tot 15 meter tijdelijk zouden kunnen worden verleend. De onderbouwing hiervoor is dat er een paraplubestemmingsplan in voorbereiding is waarin kleine windmolens met een ashoogte van 15 meter met een binnenplanse afwijking worden toegestaan. Vooruitlopend hierop is het mogelijk om met een tijdelijke afwijking medewerking te verlenen mits voldaan wordt aan de vastgestelde beleidsregels.

Ad. 5. Het beleidskader op de voorgeschreven wijze bekend te maken in het gemeenteblad en onder de aandacht van inwoners en ondernemers te brengen via de gebruikelijke communicatiekanalen en stakeholders.

Gedurende het proces van bestuurlijke wederhoor van dit voorstel wordt ook aandacht gevraagd voor het concept kader, zodat belanghebbenden reactie kunnen geven op het concept kader. Deze worden betrokken bij het uiteindelijke voorstel.

Voorgesteld wordt om het beleidskader na vaststelling op de voorgeschreven wijze bekend te maken in het gemeenteblad en onder de aandacht van inwoners en ondernemers te brengen via de gebruikelijke communicatiekanalen en stakeholders. Op die manier wordt het kader op een zorgvuldige manier rechtsgeldig en weten belanghebbenden ervan.

Participatieproces

- Het idee voor deze beleidsnotitie is van ondernemende inwoners die de indiener hebben benaderd met een breder levende wens om de realisatie van kleine windturbines in Woerden mogelijk te maken. Daarmee komt dit voorstel bottom-up tot stand.
 - De concept nota is voorgelegd aan het college voor ambtelijke wederhoor. Eerder is al een gesprek gevoerd met de Commissie Ruimtelijke kwaliteit en Erfgoed (woensdag 29 januari jl.), zie bijlage 3. Dit voorstel krijgt ook nog een bestuurlijke reactie van het college.
 - Belanghebbende inwoners kunnen ook reacties indienen bij de initiatiefnemer. Deze worden waar nodig verwerkt in het uiteindelijke voorstel dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld.
 - In bijlage 4 zijn de ontvangen reacties verwerkt en is aangegeven op welke wijze hiermee is omgegaan.
-

Kantttekeningen, risico's, alternatieven

- Dit voorstel komt gelijktijdig met het reeds gestarte participatieproces inzake grootschalige energieopwekking binnen de gemeente Woerden. Dat proces loopt tot aan de zomer van 2020. Voor inwoners kan dit verwarrend zijn, dat de gemeente zowel het ene proces in participatie vormgeeft als dat dit initiatiefvoorstel van de raad reeds in besluitvorming komt. Een goede uitleg is noodzakelijk. De argumentatie hiervoor is dat dit geen grootschalige, maar kleinschalige energieopwekking betreft (ook conform de visie van de provincie), dat de bestaande regels in het bestemmingsplan worden verruimd om de economische toepasbaarheid te vergroten. Dat rechtvaardigt een afzonderlijk, sneller traject. Bovendien komt het initiatief hiervoor vanuit de samenleving en (vervolgens) de raad zelf, wat goed uitlegbaar is. De impact tenslotte van dit type windmolens is vele malen kleiner dan bij grootschalige energieopwekking, getuige ook voorbeelden bij andere gemeenten.
- Indien dit voorstel wordt aangenomen bestaat het risico dat een initiatief wordt ingediend voor plaatsing van een kleine windmolen op een locatie die niet gewenst is en niet binnen het kader voorzien. De commissie ruimtelijke kwaliteit en erfgoed benoemt hierbij ook de zorg ten aanzien van mogelijke verrommeling van het landschap. Door een zorgvuldige borging van een aantal kwaliteits- en inpassingseisen in de voorliggende beleidsregels wordt deze zorg zoveel mogelijk ondervangen. Daarnaast is als een hardheidsclausule opgenomen in het beleidskader.
- Indien dit voorstel wordt aangenomen kan het voorkomen dat de uiteindelijke uitkomst van het kader grootschalige energieopwekking impact heeft op de beleidskaders van dit voorstel. De kans daarop is gering gezien de eisen die aan grootschalige windenergie worden gesteld, bijvoorbeeld ten aanzien van de afstand tot de bebouwing. Beheersmaatregel is het te zijner tijd hierop aanpassen van de beleidskaders.
- Dit voorstel maakt het mogelijk om tussen het vaststellen van het beleidskader door de raad en het opstellen van een paraplubestemmingsplan een tijdelijke vergunning voor een kleine windmolen te verlenen. Kanttekening is dat een tijdelijke vergunning na vaststelling van het bestemmingsplan definitief moeten worden aangevraagd en verstrekt voor permanente plaatsing. Het ligt in de verwachting dat voor deze tijdelijke vergunningaanvraag voor kleine windmolens geen subsidie wordt verstrekt door derden aan de initiatiefnemer.

Financiële gevolgen

Klein. De financiële consequenties van aanvragen zijn via de ruimtelijke leges geregeld en worden op die wijze kostendekkend gefinancierd. Dit initiatiefvoorstel bespaart de ambtelijke organisatie kosten om te komen tot beleid. Er zal wel inzet van ambtelijke uren nodig zijn voor het opstellen van een paraplubestemmingsplan.

Communicatie en vervolgproces

Gedurende het proces van bestuurlijke wederhoor van dit voorstel wordt ook aandacht gevraagd voor het concept kader, zodat belanghebbenden reactie kunnen geven op het concept kader. Deze worden betrokken bij het uiteindelijke voorstel.

Na vaststelling van het voorstel door de gemeenteraad wordt dit op de voorgeschreven wijze bekend gemaakt in het gemeenteblad en onder de aandacht van inwoners en ondernemers gebracht via de gebruikelijke communicatiekanalen en stakeholders. Daarna wordt een paraplubestemmingsplan opgesteld volgens de gebruikelijke ruimtelijke procedure.

Bevoegdheid gemeenteraad

De raad heeft een kaderstellende rol op grond van zijn regelgevende bevoegdheden. De gemeentewet geeft leden van de raad het recht van initiatief op grond van artikel 147a.

Bijlagen

1. Verbeelding van kleine windmolens in het buitengebied
2. Notitie Beleidskader kleine windmolens in de gemeente Woerden
3. Notitie advies en reactie op het advies van de commissie ruimtelijke kwaliteit en erfgoed
4. Reactienota: reacties van inwoners en gemeente en beantwoording daarvan

De indiener(s);

Job van Meijeren
Raadslid